

БОТАНІКА

УДК: 502.7(477.43)

¹Т. Л. АНДРІЄНКО-МАЛЮК, ²Л. С. ЮГЛІЧЕК

¹Мезинський національний природний парк

вул. Свердлова, 49 а, с. Свердловка, Коропський район, Чернігівська область, 16212

²Хмельницький національний університет

вул. Інститутська, 11, Хмельницький, 29016

ФЛОРИСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІЇ

НПП «МАЛЕ ПОЛІССЯ»

Охарактеризовано флористичні особливості території національного природного парку «Мале Полісся», що знаходиться в східній частині Малого Полісся (Хмельниччина). Описано раритетну компоненту флори. Наведено список із 17 рідкісних видів рослин парку, занесених до Червоної книги України та 40 видів регіонально рідкісних рослин, що підлягають охороні на Хмельниччині.

Ключові слова: Мале Полісся, НПП «Мале Полісся», Хмельниччина, флора, рідкісні види

НПП «Мале Полісся» (8762,7 га) створено в 2013 р. в східній частині Малого Полісся на території Славутського та Ізяславського районів Хмельницької області. Парк характеризується високими показниками репрезентативності та унікальності рослинного світу. Мета статті – визначити флористичні особливості території парку, охарактеризувати раритетну компоненту його флори.

Матеріал і методи досліджень

Польові дослідження здійснювались з використанням класичних методів упродовж 1998-2015 років на території східної частини Малого Полісся в межах Хмельницької області. Назви рослин наведені за «Определителем высших растений Украины» (1999) зі змінами.

Результати досліджень та їх обговорення

Для території парку характерна значна залісненість (60 %), фітоценотична різноманітність, добра збереженість структури фітоценозів. Домінують сосново-дубові ліси, значна участь соснових природних соснових лісів та культури сосни звичайної. Трапляються ділянки дубових лісів. Невеликі площі займають грабово-дубові, а також похідні від цих лісів. На незначних площах зростають чорновільшняки та ліси з участю *Betula pendula* Roth. Серед деревних порід найменшою є участь *Carpinus betulus* L. Лучна рослинність не займає значних площ. Боліт небагато, але вони дуже різноманітні. Водна та прибережно-водна рослинність парку приурочена до русла Горині та природних і штучних озер.

Тут досить багата і своєрідна флора. Виявлення повного флористичного складу території потребує подальшого дослідження. Проте вже нині за матеріалами польових досліджень авторів, а також літературними та гербарними матеріалами можна стверджувати, що флора цієї території нараховує до 700 видів судинних рослин. Вона є відносно молодою і сформувалась у післяльодовиковий період із різних ботаніко-географічних центрів, основними із яких є гумідний, аридний та арктоальпійський. Гляціальні води утворили тут зандрову рівнину з

досить бідними та супіщаними відкладами, на яких склалася флора переважно бореального характеру. В голоцені, незважаючи на загальне потепління, бореальна флора як Малого Полісся, так і Полісся в цілому, не була повністю витіснена неморальною і добре тут збереглась.

Внаслідок історичної молодості флора відзначається малою кількістю ендемічних видів та значною кількістю погранично-ареальних видів – насамперед тих, що перебувають на південній межі ареалу.

Серед еколого-ценотичних груп здебільшого трапляються лісові бореальні види. Вони переважають у соснових лісах, які тут є найбільш поширеними. Це такі види як *Pinus sylvestris* L., *Betula pendula* Roth., *Rhamnus frangula* L., *Vaccinium myrtillus* L., *Vaccinium vitis-idaea* L., *Pyrola rotundifolia* L., деякі види папоротей. Бореальні види також домінують та виступають як асектатори в угрупованнях боліт, насамперед, осокових та осоково-сфагнових. Це – *Comarum palustre* L., *Ledum palustre* L., *Calla palustris* L., осоки – *Carex elata* All., *C. rostrata* Stokes, *C. lasiocarpa* Ehrh., пухівки – *Eriophorum vaginatum* L. та *E. polystachyon* L., болотні верби – *Salix myrtilloides* L., *S. myrsinifolia* Salisb., *S. rosmarinifolia* L. тощо.

Види широколистяних лісів – неморальні – не відіграють тут значної ролі. Вони відмічені в лісах як асектатори. Це переважно види з європейським та євразійським ареалами. Серед них – *Stellaria holostea* L., *Aegopodium podagraria* L., *Galeobdolon luteum* Huds., *Asarum europaeum* L., *Galium odoratum* (L.) Scop. тощо. Основу лучних ценозів парку становлять види з широкими голарктичними та євразійськими ареалами, які зростають на луках рівнинної частини України – *Dactylis glomerata* L., *Alopecurus pratensis* L., *Deschampsia caespitosa* (L.) Beauv., *Poa pratensis* L., *Festuca pratensis* Huds. тощо.

Характерною особливістю флори парку є наявність в її складі центральноєвропейських видів, які знаходяться тут на східній межі поширення – *Juncus bulbosus* L., *Juncus squarrosus* L., *Rubus hirtus* Waldst. et Kit., *Lembotropis nigricans* (L.) Griseb та деяких інших [7]. Своєрідну групу в складі флори парку становлять реліктові види – третинний релікт *Scheuchzeria palustris* L., післяльодовикові релікти – *Salix myrtilloides*, *Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank et Mart., *Diphasiastrum complanatum* (L.) Holub. Із нечисленних ендеміків на території парку виявлені популяції поліського ендеміка *Dianthus pseudosguarasus* Klok. та південно-східнокарпатського – *Primula elatior* (L.) Hill. [6]. Недостатньо вивчено нині синантропну компоненту флори парку, яка потребує спеціального дослідження. В цілому флора парку є багатогою і різноманітною, містить види різних ботаніко-географічних та еколого-ценотичних груп.

В складі флори території парку значною виявилась її раритетна компонента. За попередніми даними тут зростає 17 видів, занесених до Червоної книги України та 40 видів, які охороняються у Хмельницькій області (регіонально рідкісні). До Червоної книги України занесені: *Carex bohémica* Schreb., *C. davalliana* Smith, *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó s.l., *D. maculata* (L.) Soó s.l., *Daphne cneorum* L., *Diphasiastrum complanatum* (L.) Holub, *Epipactis palustris* (L.) Crantz, *E. helleborine* (L.) Crantz, *Galantus nivalis* L., *Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank et Mart., *Juncus bulbosus* L., *Lilium martagon* L., *Lycopodium annotinum* L., *Salix myrtilloides* L., *Scheuchzeria palustris* L., *Utricularia minor* L., *U. intermedia* Hayne.

Carex bohémica – вид з диз'юнктивним євразійським ареалом, один із найбільш рідкісних видів української флори. Декілька відомих раніше в Україні його місцезростань тривалий час не підтверджувались і рослина вважалась зниклою. *Carex bohémica* трапляється переважно в смугах заростання проточних або непроточних водойм з мулистими або піщаними ґрунтами. В сусідніх країнах – Польщі та Білорусі, ця осока є також дуже рідкісною. В 1998 році ми виявили велику популяцію цього зникаючого виду в урочищі Тереміжі [4]. Проте зараз озеро висихає і популяція осоки богемської значно зменшилась.

Carex davalliana в Україні зустрічається на Волинському лесовому плато, Західному Поділлі, Західному Поліссі, Розточчі та в Малому Поліссі. Східна межа поширення його проходить приблизно по лінії Сокаль-Остріг-Хмельницький-Кам'янець-Подільський. Ми вперше виявили місцезростання виду в східній частині Малого Полісся. Обидва вони на Ізяславщині: в кв. 83 Плузжянського л-ва Ізяславського ДЛГ та біля села Кодини на болоті, що знаходиться на терасі р. Гнилий Ріг [7].

Dactylorhiza incarnata – євразійський вид. Зростає на більшій частині України, але в степовій зоні – рідко. Ця лучно-болотна орхідея є однією з найбільш поширених рослин цього роду, але, як і всі орхідні, потерпає від осушення лук та боліт. На території парку місцезростання зозульок м'ясочервоних відмічені скрізь, де є відповідні екотопи. Зокрема вони зростають на території Михельського гідрологічного заказника [5].

Dactylorhiza maculata – європейський лучно-болотний вид, який в Україні трапляється виключно в лісовій зоні. Найбільш чисельним є на луках Карпат. На території парку зростає на торф'янистій луці в Лютарському лісництві.

Ареал *Daphne sneorum* в Україні складається з двох частин: полісько-волино-подільської (Західне Полісся, Волинська височина, Розточчя, Мале Полісся) та придніпровської (лісостепова частина Придніпров'я). Ми виявили *D. sneorum* на території Клиновецького урочища. Вид зростає невеликими плямами в старому світлому лісі на ділянках асоціації *Pinetum myrtilloso-hylocomiosum*. Місцезростання *D. sneorum* в східній частині Малеого Полісся та біля Городниці на Житомирщині знаходяться між двома частинами ареалу і очевидно є тією ланкою, що їх зв'язує [7].

Diphasiastrum complanatum – голарктичний вид на південній межі ареалу. Основні місцезростання цього виду в Україні зосереджені на Поліссі в його північній частині, зрідка зустрічаються і в лісах Малеого Полісся. Для Хмельниччини раніше не наводився. На території парку велику популяцію цього незвичайного плауна ми виявили у сосновому лісі чорницево-зеленомоховому, який розміщується на межі Славутського та Ізяславського районів, неподалік від озера Тереміжі. Для Хмельниччини це єдине відоме місцезростання цього виду [2].

Eriopactis palustris – євразійсько-середземноморський вид, зростає на торфових болотах та заболочених луках. Скорочує своє поширення внаслідок осушення боліт. На Хмельниччині коручка болотна є дуже рідкісною. Відомі поодинокі місцезростання є давніми і останнім часом не підтверджуються. На території парку значна популяція виду виявлена на карбонатному болоті, що знаходиться на березі р. Гнилий Ріг. Тут коручка зростає в угрупованні, яке утворила осока Девелла. Рослини мають добру життєвість, квітнуть і плодоносять [7].

Eriopactis helleborine – євразійський лісовий вид. В Україні зустрічається майже по всій території за винятком півдня степової зони. Характеризується адаптацією до різних екологічних умов – може зростати в чагарниках, на узліссях. На території парку виявлена в декількох місцях в дубово-грабовому лісі та у чагарникових заростях біля русла р. Горинь [7].

Huperzia selago – голарктичний вид на південній межі ареалу. В Україні поширений в основному в Карпатах, на рівнині є рідкісним. На території парку виявлений в сосновому лісі зеленомоховому (урочище Тереміжі). Утворює куртини діаметром від 0,5 м до 0,8 м [2].

Galantus nivalis на Україні поширений в Карпатах, Закарпатті, Передкарпатті, на Правобережному Поліссі, Лісостепу та Степу. На території НПП «Мале Полісся» трапляється спорадично, зокрема місцезростання виду відмічені на території Лютарського лісництва.

Lilium martagon – високодекоративна лісова рослина, має євросибірський ареал. В Україні зростає в листяних та мішаних лісах Лісової та Лісостепової зон. Скорочує своє поширення внаслідок порушення лісових екотипів, зривання на букети та викопування цибулин. На території парку лілія лісова поодинокі зростає на ділянках листяних та мішаних лісів Славутського району.

Lycopodium annotinum – голарктичний вид на південній межі ареалу. В Україні він найбільш поширений в ялинових лісах Карпат, рідше зустрічається у лісовій зоні на рівнині України і рідко – в Лісостепу. На території парку відомі місцезростання пов'язані з вологими сосновими лісами як Ізяславського, так і Славутського районів. Місцями *Lycopodium annotinum* утворює фрагменти угруповань *Pinetum franguloso-lycopodiosum (annotini)*, *Querceto-Pinetum franguloso-lycopodiosum (annotini)*.

Salix myrtilloides – реліктова рослина, місцезростання якої пов'язані з мезотрофними обводненими болотами Полісся, Розточчя. Зрідка трапляється на півночі Лісостепу. Скорочує своє поширення, зникає внаслідок осушення. На території парку відомі три місцезростання цієї рідкісної рослини – на сфагновому плаві озера Святого, на «Клюквенному полі» та на

мезотрофному болоті, яке знаходиться в лісовому масиві Голицького лісництва Славутського ДЛГ [6].

Scheuchzeria palustris – реліктова рослина третинного періоду. Основні її місцезростання в Україні пов'язані зі сфагновими болотами Західного Полісся. Вид скорочує своє поширення. На території Хмельниччини шейхцерія болотна знаходиться в ізольованих місцезростаннях на південь від межі суцільного ареалу. Зростає переважно в мочажинах – обводнених зниженнях на болотах з покривом із сфагнових мохів та сфагнових плавах, що утворюються при заростанні водойм. В подібних умовах вона зростає на сфагновому плаві озера Святого. Нині це єдиний локалітет цього виду як на території парку, так і на території Хмельниччини [3].

Utricularia minor – вид з циркумбореальним ареалом. В Україні зустрічається на заході Полісся та в Лісостепу. В Україні вид розсіяно зростає в Поліссі, насамперед, Західному, рідше – Правобережному, спорадично – Лісостепу, рідко – Степу, Карпатах [1]. На території парку виявлений в урочищі «Теребіжі» на ділянках асоціації *Typha latifolia-Carex omskiana-Sphagnum (sec. Cuspidata)* [7].

Utricularia intermedia має ареал, який включає Кавказ, Західний та Східний Сибір, Арктику, Далекий Схід, Середню Азію, Скандинавію, Середню та Атлантичну Європу, Середземномор'я, Японію, Китай, Північну Америку. В Україні вид трапляється переважно у Поліссі, здебільшого Правобережному. Дуже рідко відмічений в Лісостепу. На території парку виявлений в Михельському гідрологічному заказнику (Ізяславський р-н) [7].

Juncus bulbosus – центральноєвропейський вид на східній межі ареалу. Малопоширена гідрофільна рослина. Зростає на обводнених зниженнях сфагнових боліт, на обводнених ділянках заболочених лісів, у меліоративних каналах. Ситник бульбистий дуже чутливий до антропогенного впливу і стає все більш рідкісним внаслідок осушення боліт та забруднення водойм. Місцезростання цього виду на дослідженій території – єдині нині відомі для Хмельниччини. Вони – на березі озера Святого в Ізяславському районі та на одному з заростаючих озер в урочищі Теребіжі Славутського району.

На території парку виявлено ряд регіонально рідкісних видів рослин, які підлягають охороні у Хмельницькій області: *Andromeda polifolia* L., *Calla palustris* L., *Calluna vulgaris* (L.) Hull, *Carex limosa* L., *C. caespitosa* L., *C. pilulifera* L., *C. atherodes* Spreng., *C. lasiocarpa* Ehrh., *Carlina biebersteinii* Bernh. ex Hornem, *Comarum palustre* L., *Daphne mezereum* L., *Dianthus pseudosquarrosus* (Novák) Klokov, *Dentaria glandulosa* Waldst. et Kit., *Dryopteris austriaca* auct. (Jacq.) Woyn., *Drosera rotundifolia* L., *Eriophorum polystachyon* L., *E. vaginatum* L., *E. latifolium* Hoppe, *Genista germanica* L., *Gymnocarpium dryopteris* (L.), *Gnaphalium uliginosum* L., *Hottonia palustris* L., *Ledum palustre* L., *Lycopodium clavatum* L., *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin, *Melittis sarmatica* Klokov, *Menyanthes trifoliata* L., *Nymphaea candida* J. Presl et C. Presl, *Phyteuma spicatum* L., *Potentilla alba* L., *Polypodium interjectum* Shivas, *Pyrola rotundifolia* L., *Sparganium minimum* Wallr., *Sempervivum ruthenicum* W.D.J. Koch ex Schnittsp. & C.B. Lehm., *Thelypteris palustris* (S. F. Gray) Schott, *Juncus squarrosus* L., *Scorzonera humilis* L., *Utricularia vulgaris* L., *Valeriana exaltata* J. C. Mikan, *Vaccinium uliginosum* L.

Висновки

Отже, територія НПП «Мале Полісся» характеризується добре збереженими різноманітними природними комплексами, значною залісненістю (до 60 %), багатим і різноманітним рослинним покривом. Флористичні особливості території парку – молодість флори, багатство видів, різноманітність їх ботаніко-географічних та еколого-ценотичних груп; переважання бореальних видів та наявність центральноєвропейських, які перебувають на східній межі поширення. Серед еколого-ценотичних груп виділяються лісові бореальні види, які тут здебільшого трапляються.

На території парку виявлено 17 видів рослин, занесених до Червоної книги України, та 40 – до переліку рідкісних рослин Хмельниччини. Висока частка рідкісних видів у складі флори території парку є показником збереженості природних екосистем. В складі рідкісних видів флори є ряд бореальних видів, місцезростання яких в регіоні поодинокі (дифазіаструм сплюснутий). Серед центральноєвропейських найбільш рідкісною є осока богемська. Досить значним виявився список регіонально рідкісних видів. Серед них – значна частка видів, які є

домінантами рослинних угруповань, насамперед болотних екосистем. Безумовно, подальше дослідження флори парку збільшить як кількість видів раритетної компоненти флори, так і виявить нові місцезнаходження рідкісних видів.

Отримані результати досліджень доцільно використати для детальної інвентаризації флори національного парку "Мале Полісся" та розроблення системи заходів щодо її збереження.

1. Андрієнко Т. Л. Комахоїдні рослини України / Під ред. В. В. Протопопової. — К.: Альтерпрес, 2010. — 80 с.
2. Андрієнко Т. Л. Наукова характеристика гідрологічного заказника «Теребіжі» / Т. Л. Андрієнко, О. І. Прядко, Л. С. Юглічек // Національні природні парки в екологічній мережі України (до створення в зоні Малого Полісся Хмельницької області НПП «Озеро Святе») [Збірник наукових праць за матеріалами науково-практичної конференції, яка проводилася з нагоди початку робіт зі створення в зоні Малого Полісся Хмельницької області Національного природного парку «Озеро Святе» (Хмельницький-Славута, 27 листопада 2001 р.)]. — Кам.-Подільський: Пр. в-во «ОПОМ», 2001. — С. 7—9.
3. Андрієнко Т. Л. Наукова характеристика пам'ятки природи «Озеро Святе» / Т. Л. Андрієнко, О. І. Прядко, Л. С. Юглічек // Національні природні парки в екологічній мережі України (до створення в зоні Малого Полісся Хмельницької області НПП «Озеро Святе») [Збірник наукових праць за матеріалами науково-практичної конференції, яка проводилася з нагоди початку робіт зі створення в зоні Малого Полісся Хмельницької області Національного природного парку «Озеро Святе» (Хмельницький-Славута, 27 листопада 2001 р.)]. — Кам.-Подільський: Пр. в-во «ОПОМ», 2001. — С. 3—6.
4. Нові місцезнаходження *Carex bohemica* Schreb. в Україні / [Андрієнко Т. Л., Прядко О. І., Недоруб О. Ю., Антосяк В. М.] // Укр. ботан. журн. — 1999. — Т. 56. — № 2 — С. 160—162.
5. Юглічек Л. С. Нові місцезнаходження рідкісних гігрофітних видів у східній частині Малого Полісся / Л. С. Юглічек // Укр. ботан. журн, 2001. — Т. 58. — № 1. — С. 40—47.
6. Юглічек Л. С. Раритетна компонента флори східної частини Малого Полісся / Л. С. Юглічек // Різноманіття природи Хмельниччини: збірник статей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції "Ландшафтне та біологічне різноманіття Хмельниччини: дослідження, збереження та відтворення" м. Кам'янець-Подільський, 17-18 грудня 2003 р. — Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2004. — 296 с.
7. Юглічек Л. С. Центральноевропейські види східної частини Малого Полісся / Л. С. Юглічек // Укр. ботан. журн, 2003. — Т. 60. — № 1. — С. 41—47.

Т. Л. Андриенко-Малюк, Л. С. Югличек
Мезинский национальный природный парк
Хмельницкий национальный университет

ФЛОРИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ НАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКА «МАЛОЕ ПОЛЕСЬЕ»

Определены флористические особенности территории национального природного парка «Малое Полесье», который находится в восточной части Малого Полесья (Хмельниччина). Описано раритетную компоненту флоры. Приведено перечень 17 редких видов растений парка, занесенных в Красную книгу Украины и 40 видов регионально редких растений, которые охраняются в Хмельницкой области.

Ключевые слова: Малое Полесье, НПП «Малое Полесье», Хмельницкая область, флора, редкие виды растений

T. L. Andrienko-Malyuk, L. S. Yuglichek
National nature park «Mezinsky», Ukraine
Khmelnytsky National University, Ukraine

FLORISTIC FEATURES OF THE NATIONAL NATURE PARK "MALE POLISSIA"

The article attempts to describe the floristic features of the territory of National park "Small Polissia". The National park (S = 8762.7 ha) is located in the eastern part of Small Polissia (Slavuta and Iziaslav

districts of Khmelnytskyi region). The research was conducted over 1998-2015 using route-field floral, geobotanical, population-biological methods, and study of written and herbarium materials. Among floral features of the park we may mention young flora, variety of species, diversity of botanical-geographical and eco-cenotic groups; dominating boreal species and Central European species distributed mainly along the eastern border. As for the eco-cenotic groups, here boreal forest species are the most numerous. They dominate in pine forests, which are the most common. These species include *Pinus sylvestris* L., *Betula pendula* Roth., *Rhamnus frangula* L., *Vaccinium myrtillus* L., *Vaccinium vitis-idaea* L., *Pyrola rotundifolia* L., some species of ferns, too. Boreal species are the most widespread and also serve as assektatory in communities of wetlands, above all, sedge and sedge-sphagnum. This group contains the following species: *Comarum palustre* L., *Ledum palustre* L., *Calla palustris* L., *Carex elata* All., *C. rostrata* Stokes, *C. lasiocarpa* Ehrh., *Eriophorum vaginatum* L. and *E. polystachyon* L., *Salix myrtilloides* L., *S. myrsinifolia* Salisb., *S. rosmarinifolia* L. and more. Since the flora is historically young, it is characterized by a small number of endemic species and a large number of border-areal species, especially those covering the southern border area. We have found and described the habitat of 17 rare plant species listed in the Red Book of Ukraine (*Carex bohemica* Schreb., *C. davalliana* Smith, *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó s.l., *D. maculata* (L.) Soós.l., *Daphne cneorum* L., *Diphasiastrum complanatum* (L.) Holub, *Epipactis palustris* (L.) Crantz, *E. helleborine* (L.) Crantz, *Galantus nivalis* L., *Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schranket Mart., *Juncus bulbosus* L., *Lilium martagon* L., *Lycopodium annotinum* L., *Neottia nidus-avis* (L.) Rich., *Salix myrtilloides* L., *Scheuchzeria palustris* L., *Utricularia minor* L., *U. intermedia* Hayne.) and 40 rare plant species, included in the List of regionally rare species of Khmelnytskyi region (*Andromeda polifolia* L., *Calla palustris* L., *Carex limosa* L., *C. caespitosa* L., *C. pilulifera* L., *C. atherodes* Spreng., *C. lasiocarpa* Ehrh., *Carlina biebersteinii* Bernh. ex Hornem, *Comarum palustre* L., *Daphne mezereum* L., *Dianthus pseudosquarrosus* (Novák) Klokov, *Dentaria glandulosa* Waldst. et Kit., *Dryopteris austriaca* auct. (Jacq.) Woyn., *Drosera rotundifolia* L., *Eriophorum polystachyon* L., *E. latifolium* Hoppe, *Genista germanica* L., *Gymnocarpium dryopteris* (L.), *Gnaphalium uliginosum* L., *Hottonia palustris* L., *Ledum palustre* L., *Lycopodium clavatum* L., *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin, *Melittis sarmatica* Klokov, *Menyanthes trifoliata* L., *Nymphaea candida* J. Presl et C. Presl, *Phyteuma spicatum* L., *Potentilla alba* L., *Polypodium interjectum* Shivas, *Pyrola rotundifolia* L., *Sparganium minimum* Wallr., *Sempervivum ruthenicum* W. D. J. Koch ex Schnittsp. & C. B. Lehm., *Thelypteris palustris* (S. F. Gray) Schott, *Juncus squarrosus* L., *Scorzonera humilis* L., *Utricularia vulgaris* L., *Valeriana exaltata* J. C. Mikan, *Vaccinium uliginosum* L. and others). A high percentage of rare species of flora found in the park is typical of natural ecosystems. There are very rare Boreal (*Diphasiastrum complanatum* (L.) Holub) and Central European (*Carex bohemica* Schreb measure preservation) species. The list of regionally rare species was quite significant comprising a considerable proportion of species dominating plant communities, especially wetland ecosystems. Further studies of the flora will increase the number of species of flora rarity components, and find new areas of rare species. The findings of the research will be used to inventory the flora of National park "Small Polissia" and to determine the types of habitat by establishing ecological network. The park is characterized by relatively unspoilt flora and features a variety of habitats promoting phytodiversity.

Key words: Male Polissye, national nature park "Male Polissie", Khmelnytsky region, floristic features, rare plant species

Рекомендує до друку
М. М. Барна

Надійшла 14.09.2016